

Petri Cvnæi de Repvblica Hebræorum Libri III

Cunaeus, Petrus

Lvgd. Batavor., 1632

Cap. II. Hecatæi liber singularis de Iudæa. Prudens legislatoris consilium de agrorum aßignatione. Non debuisse eos occupantium esse. De lege agrariâ, deq[ue] ejus inæstimabili utilitate. Redemptio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65527](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65527)

6 P. CYNÆI LIB. I.

time est, etiam inclinantibus reipublicæ fati. Quod plane contrà aliis in rebus publicis fuit, quæ, legibus fundatæ cum essent, legibus eversæ sunt. nam & dominantium plerique, ut aliquid suum viderentur afferre, etiam recta commutaverunt; & sanctiones multæ per desuetudinem, plures (quod flagitiosius est) contemptu abolitæ securiora vitia fecere. Sed nos eam diversitatem nunquam mirati sumus. Cæterarum enim gentium leges, cum hominum excogitatæ ingeniis sint, severitas pœnæ ruetur, quæ tempore plerumque, aut dominantium socordiâ cessat. at, quæ Iudæis observantur, æterni numinis scita sunt, quibus nihil longa dies aut iudicium derogat facilitas. manent enim, eademque sunt, & cum secures ac virgæ non amplius timentur, terret tamen adhuc animos religio.

CAPUT II.

Hecatai liber singularis de Iudæa. Prudens legislatoris consilium de agrorum assignatione. Non debuisse eos occupantium esse. De lege agrariâ, deque ejus inestimabili utilitate. Redemptio agrorum. Beneficium Iubilæi. Restitutio gratuita agrorum. Iuris Talmudici quæ-

quædam sanctiones super ea re. De Maimonide, ejusq; luculentissimis commentationibus. Quid jubileorum celebritas servis contulerit. Per novem dies coronati servi. Saturnalium quædam imago.

Sæpe Flavius Iosephus Hecatæum Abderiten laudat, summa fide atque integritate virum, qui se Alexandro Magno olim expeditionum bellorumque comitem adjunxerat. Is, cum terras multas adiisset omni copiarum genere abundantes, nullam æquè, ut Palæstinam admiratus est. Quare librum de ea singularem scripsit, ex quo multa pro Iudæis Flavius adversus Apionem recitat. Illud ad rem, de qua dicturi sumus, pertinet, quod regionem optimam, frugumque feracissimam habitari à Iudæis ait, cujus amplitudo continet *τρεῖς ἄκρους ἡμερῶν ἀγροῦν*, planè ut appareat aptissimas Hebræis fuisse sedes has, in quas ex Ægypto illos transmisit numinis benignitas. Qui enim antea vitam semper in culturâ agri, atque in pecudum pastione egissent, hic jam in ubere solo egregie suis se artibus locupletare, atque in rebus esse bonis poterant. Inter initia, cum promissam pridem Palæstinam occu-

A 4

passet

passet armis facer populus, illico Moſis
 juſſa ſecutus ſummus dux Iofua eſt. V-
 niuerſam enim regionem in duodecim
 partes diuiſit, atque habitandam toti-
 dem tribubus dedit. Mox ſingularum
 tribuum familias numeravit, & pro
 capitum multitudine certum cuique
 modum agri, atque proprios fines de-
 dit. Ita proviſum eſt, uti eadem æqua-
 litate omnes continerentur. quæ eſſe
 prima cura bonis reipublicæ modera-
 toribus ſolet. Idem Græci poſtea Ro-
 manique, cordatiſſimi mortales fece-
 re, colonias cum deducerent. Quod ſi
 occupatione ſuum quidque feciſſent ii,
 qui primi in vacua veniſſent, jam ne-
 ceſſe fuiſſet pugnas motuſque civium
 ingentes exiſtere. Quicquid enim ejuſ-
 modi eſt, quod ex communi facere
 proprium poſſis, in eo fit plerumque
 tanta contentio, ut difficillimum ſit
 ſervare ſanctam ſocietatem. Porro,
 quoniam ſapientis eſt non præſentia
 modo ordinare, ſed ea ſtatueret etiam,
 quæ profutura alteri ſeculo ſunt, præ-
 claram legem quandam Moſes tulit,
 qua effectum eſt, ne paucorum opulen-
 tia quandoque cæteros opprimeret,
 neu mutatis ſtudiis cives ad novas ar-
 tes peregrinaſque ab innoxio labore ſe
 converterent. Ea fuit lex agraria, quæ
 vetuit

vetuit ne quis venditione aut ullo contractu plenum dominium fundi sui transferret in alium. Nam & iis, qui egestate compulsi agrum vendidissent, redimendi jus quovis tempore concessit. & ni redemptus esset, restitui eum gratis in Iubilæi celebritate iussit. Est in admiratione hominū scriptor maximus, Rabbi Moses Ben Maimon, is, qui Talmudicam doctrinam sepositis nugamentis feliciter complexus est divino illo opere, quod ipse משנה תורה appellat. Nunquā ita magnificè quidquam de illo autore dicemus, quin id virtus superet ejus. Fato enim quodam & forte nascendi primus solusque in illā gente rectè intellexit, quid hoc sit, non ineptire. Sæpe nos in his libris eum luculentissimum testem citabimus. Atque nunc quoque in hac ipsā re, qua de agimus, perutilis erit nobis ejus autoritas. Multa ille de Iubilæi beneficio in Halacha Schēmitta Veiobel tradidit, aitque id positum in eo fuisse, quod omnes agri ad veteres dominos rediebant, etiam si centies emtorem mutaverant. Nec eos excipit eruditissimus scriptor, quos ex donatione acceperit aliquis. nihilo enim magis retineri eos à possessore potuisse ait. Atque hoc juris Talmudici est: & rectissimum videtur.

Mosis
t. V.
ecim
toti-
rum
pro
lique
s de-
qua-
e esse
lera-
Ro-
fece-
od si
nt ii,
ne-
rium
ejus-
ccere
aque
a sit
rro,
entia
iam,
præ-
ulit,
len-
ret,
s ar-
re se
que
cuit

eur. Etiam illud prodit ex eodem jure Rabbinus iste, redemptionem fuisse illis modò permissam, qui ex lucro aliquo commodove, quod obvenisset, locupletiores facti erant. Cujus rei ratio in promptu est. Sanè enim, qui pecunias mutuas ad eam rem sumebant, aut agrum unum vendebant, uti venditum alterum redimerent, legi divinæ fraudem fecerunt. expectandus enim illis, hæredibusque illorum, Iubilæus fuit, qui venditiones hujusmodi rescinderet. Quamquam poterant gentiles interim agnati que suo ære ea retrahere, quæ sine vorfurâ redimere nequiverat inops dominus. Iubilæorum solennia annus quilibet quinquagesimus reduxit, cujus initium à septimo mense Tifri erat. Nulla tempestas tantum gaudium publicè excitavit. Non enim modò locati rursus in solido sunt, qui prædia sua antè alienaverant, sed libertas quoque data omnibus servis est. Sed horum nihil fieri ante decimam ejus mensis lucem potuit, quæ jejuniis atque expiationum festo sacra erat. Interea temporis per novem integros dies agitata publicè quædam veluti Saturnalia sunt, de quibus Rabbi Maimonides illud refert, quod scitu dignum judicavimus. Ait ille in Hala-
cha

cha Schemitta Veiohel cap. 10: מראש
 השנה עת יום הכפורים לא היו עבדים
 נפטרים לבתיהן ולא משתעבדים לאדניהם
 ולא השדות חוזרות לבעליהם אלא עבדים
 אוכלין ושותים ושמחים ועטרותיהם בראשיהם:
 כיון שהגיע יום הכפורים תקעו בית דין
 בשופר נפטרו עבדים לבתיהן וחזרו שדות
 לבעליהן: *Ab initio anni usque ad diem ex-*
piationum neque dimittebantur servi, ne-
que serviebant dominis suis, sed nec agri
restituabantur. Quid igitur? edebant, bi-
bebantque servi, atque hilares erant, &
coronam quisq; capiti suo imposuit. Mox,
cum dies expiationum venisset, Sena-
tores Sanhedrin tubis claxere, atque è ve-
stigio liberi abierunt servi, & reddita do-
minis prædia sunt.

CAPVT III.

Amplius de duplici causa legis agraria
dictum. Ex latifundiis quàm crebra
mutationes rerum. De Romanâ repu-
blica. Lex Stolonis. Quibus artibus
veteres Hebræi se sustentaverint. Quàm
cautè legislator providerit ne ea desere-
rentur. Leges divina de rusticatione
& re pecuaria.

Verùm age, dicamus de legis agrariæ
 utilitate, quam Mosis propositam
 fuisse